

IMIGRAREA, FENOMEN BENEFIC PENTRU UE

*Ec.Trocmaer Ana Maria
Lector dr.David Oana
Universitatea Politehnica din București*

Résumé : Les évolutions présentes et les anticipations ont suscité est nécessaire beaucoup de problèmes concernant le vieillissement de la population, la diminution du taux de natalité (baby gap) et la réduction de la force active et potentielle de travail. Pour cela, le phénomène de l'immigration vers les états d'UE peut être un facteur principal d'amélioration des perspectives démographiques.

Le travail présent l'apport de la population immigrant à la croissance de la population comme des effets économiques dérivés de ce phénomène, parmi lesquels: l'augmentation des revenus du budget de l'Etat, des immigrants qui travaillent dans tous les secteurs de l'économie et par tous les temps, l'amélioration de l'usage des espaces de vivre.

Controversata problemă a imigrării forței de muncă dinspre țările mai puțin dezvoltate către cele mai bine dezvoltate a fost dezbătută pe numeroase planuri și în diferite ipostaze și perioade de timp.

Cele mai multe abordări au fost în defavoarea fenomenului imigrării și au revelat de cele mai multe ori influențele negative ale acestui fenomen. Prin această lucrare se dorește identificarea aspectelor pozitive pe care le aduce fenomenul imigrării în Uniunea Europeană ca principal factor de acoperire a golurilor demografice și a creșterii economice .

Statele membre ale UE se află în momentul de față în fața unei provocări a descreșterii numărului populației și a îmbătrânirii acesteia, numărul din ce în ce mai mic al copiilor și reducerea speranței de viață, toate acestea vor avea un impact puternic asupra societății europene și asupra economiei sale.

Din punct de vedere economic statele membre au fost nevoite să răspundă la întrebări ca :

- Cum să finanțăm sistemul de pensii?
- Cum ne asumăm cheltuielile cu securitatea socială?
- Cum să menținem nivelurile de viață actuale?
- Cum este posibil ca o forță de muncă în scădere să conducă la creștere economică?

La toate aceste întrebări statele membre vor trebui să răspundă cu soluții care să amelioreze problemele sesizate sau cele care vor veni.

În economia de astăzi și de mâine vor fi necesare mai multe locuri de muncă, persoanele care ajung la vârsta a treia vor trebui să fie stimulate pentru a rămâne active pe piața muncii, în loc să fie împinse spre pensionare anticipată.

Problemele actuale cu care se confruntă UE pe piața muncii, indiferent că este vorba de tineri sau de persoane în vârstă, sunt pregnante: scăderea speranței de viață, acceptarea deciziei că tinerii își doresc din ce în ce mai puțini copii. De asemeni o problemă destul de des sesizată este cea a copiilor cu părinți care au venituri reduse și cu un nivel de studii scăzut, care sunt predispuși la același tip de comportament atât în copilărie cât și în viața profesională. Această situație condamnă persoanele cu venituri reduse la sărăcie când ajung la maturitate și conduc la o diminuare a speranței de viață. De asemeni structura familială s-a schimbat mulți copii crescuți și educați de un singur părinte, aceștia fiind cei mai predispuși să cadă în capcana sărăciei sacrificând viitorul copiilor lor.

În momentul de față Europa nu profită de potențialul mâinii de lucru atât în ceea ce privește productivitate cât și de participare. Strategia de la Lisabona stabilește unele obiective cheie pentru a crește contribuția pe piața muncii . Aceste obiective ar trebui atinse în 2010 dar nu trebuie să uităm că acestea sunt obiective pe termen mediu și că trebuie să ne gândim la ceea ce se va întâmpla după 2010. De asemenea ca problemă primordială Europa trebuie să elimine discrepanțele între cei aflați deja pe piața muncii cu un servicii stabil și cei marginalizați.

Îmbunătățirea resurselor umane ca element cheie care a condus mereu la creștere economică se poate realiza prin diverse soluții iar cea mai la îndemână și puțin costisitoare este fenomenul imigrării. Această mână de lucru abundentă nu va mai fi disponibilă pe termen mediu, datorită declinului populației și problemei natalității.

Europa își propune ameliorarea politicilor de creștere economică pentru o societate care îmbătrânește și să găsească modalități de convergență între formele pertinente ale muncii și noile norme de competitivitate. Europa are nevoie de un salt calitativ în cunoștințe și inovare pentru a ameliora productivitatea, prin tehnologii ale informațiilor și comunicațiilor și prin utilizarea și stimularea resurselor umane din existente și potențiale.

Problemele demografice sesizate pot fi corectate, însă pe termen lung generațiile de tineri vor fi pregătiți să intre pe piața muncii poate într-un moment târziu pentru a redresa economia UE.

De asemeni putem repera îngrijorarea statelor europene legată de diminuarea ratei natalității, diminuare care are ca fundament creșterea rolului femeii în societate.

O mai mare participare a femeilor pe piața muncii va detensiona presiunea financiară în statutul bunăstării iar în al doilea rând ne putem referii la atacul problemei scăderii natalității. Trei exigențe contradictorii : femeile trebuie să crească contribuția lor pe piața muncii, să aibă mai mulți copii și în momentul în care situația o va cere să aibă grijă de copii, de nepoți , de părinți.

Europa se află astăzi într-o poziție de “ baby gap” adică nu există o corelație între numărul copiilor care ar fi trebuit să se nască și numărul real al copiilor care se nasc în Europa.

Un studiu al European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions arată că țările cu o rată a natalității reduse au un număr de copii mai mic decât cel dorit (0,25 în UE și 0,2 în noile state membre) iar pe de altă parte necesitatea totală pentru a ajunge la echilibrarea populației este de 0,6 copii în UE și 0,8 copii în noile state membre.

La nivel individual una din trei femei cu vârste între 40 și 65 de ani a avut mai puțini copii decât își doreau, una la fiecare zece a avut prea mulți copii și aproximativ 55% dintre femei au avut exact numărul de echilibru între câți vroiau și câți au avut. Statistica ne arată că în momentul de față în general ne aflăm într-o poziție de echilibru între rata nașterilor și rata ocupării femeilor. Cu toate acestea se pare că se produce un fenomen de adaptare a mentalităților, pentru țările cu o rată a natalității scăzută, femeile nu manifestă fenomene de indiferență și sunt chiar încântate că nu au mai mulți copii.

Motivele care pot explica o rată a natalității reduse sunt diverse, de exemplu pentru noile state membre ale UE în care s-au înregistrat rate reduse ale natalității au fost motivate de schimbarea regimului comunist care se preocupa de îngrijirea copiilor și astfel femeile puteau lucra. În situația actuală aceste măsuri nu au mai fost promovate și ca efect direct a fost reducerea ratei natalității.

Securitatea și independența financiară joacă un rol de fiecare dată mult mai important în creșterea ratei nașterilor, ca rezultat al modelelor de familie diferite și al mutațiilor.

Imigrarea a contribuit la creșterea și dezvoltarea economică a UE într-un mod pozitiv printr-un aport substanțial în sectoare cheie precum: serviciile, industria de construcții, sectorul fiscal, promovarea inovațiilor și a relațiilor internaționale. Imigrarea și diversitatea culturală promovează accelerarea economică. Fenomenul imigrării a contribuit la o oarecare absorbție a descreșterii populației europene cu toate că acesta nu va mai fi suficient la nivelul actual începând cu 2025. Pe termen lung imigrarea nu poate fi considerată ca o soluție de durată la descreșterea populației cel puțin în ceea ce privește fenomenul îmbătrânirii în celelalte zone ale lumii. Cu toate acestea imigrarea este și a fost un element important al

economiei europene, prin contribuția sa cu mâna de lucru necesară remedierii situației de penurie pe termen mediu și lung și prin proporționarea noilor calificări sosite din exterior.

Imigrarea a devenit un avantaj cheie și un factor de sustenabilitate a modelului social european în viitor. Europa, UE au nevoie atât de imigranți calificați cât și de cei necalificați. Într-o societate care îmbătrânește, UE va avea nevoie de imigranți calificați pentru a contribui la procesul inovării și dinamismului economic, dar va avea de asemenea nevoie de muncitori mai puțin calificați ca mână de lucru pentru alte sectoare ale economiei. UE va avea nevoie de politici de imigrare sustenabile și eficiente pentru a governa ambele fluxuri potențiale.

Avantajele imigrării trebuie să fie împărțite în mod just între comunități. Dar imigrarea poate avea și influențe negative atunci când autoritățile publice nu reușesc să se adapteze sau nu au resurse suficiente pentru a satisface necesitățile unei populații din ce în ce mai numeroasă, mai ales în ceea ce privește problema socială.

Guvernele trebuie să îmbunătățească eficiența serviciilor publice în diferite comunități iar aceasta trebuie să facă parte dintr-o politică reală și eficientă asupra imigrării.

Europa poate beneficia și trebuie să beneficieze de pe urma imigrării în viitor. În ceea ce privește procesul rapid de integrare al imigranților în societate aceștia vor contribui mai repede prin munca lor la plata impozitelor din țara gazdă, vor avea o slujbă și vor fi protejați de eventualele riscuri de exploatare ca și muncitorii ilegali.

Printre principalele efecte pozitive pe care le propagă imigrarea la nivelul UE putem enumera:

- Creșterea numărului populației țării respective și a veniturilor la bugetul statului prin plata impozitelor
- Asigurarea permanenței economice în sectoarele care nu prezentau interes.
- Utilizarea forței de muncă imigrante necesare substituirii tinerilor ce se află în proces de pregătire.
- Beneficii apărute ca urmare a imigrării persoanelor deja instruite și cu un grad înalt de calificare.
- Flexibilitate din partea imigranților în condițiile de muncă.
- Disponibilitatea imigranților către multiple sectoare ale economiei.
- Creșterea numărului populației și beneficii pe termen lung având în vedere că majoritatea imigranților sunt persoane tinere sau relativ tinere care probabil se vor stabili în țara gazdă.
- Schimbarea mentalităților și a condițiilor culturale, creșterea ratei natalității.

- Încurajarea economiei naționale prin creșterea cererii agregate.
- Îmbunătățirea nivelului de trai atât pentru populația țării gazdă cât și pentru imigranți.
- Îmbunătățirea utilizării spațiului locativ.
- Dezvoltarea infrastructurii țărilor gazdă.
- Rentabilizarea unităților în care lucrează imigranții prin remunerarea acestora diferită față de lucrătorii naționali.
- O țară care acceptă un grad ridicat al imigrării beneficiază de un nivel de deschidere mai larg către exterior și o apreciere internațional recunoscută mai ales în ceea ce privește potențialul și dorința de creștere, de evoluție.
- Pe termen lung creșterea potențialului uman și a capitalului uman.

Contribuțiile fiscale ale imigranților vor putea fi exploatate fără grijă datorită unui sistem de imigrare economic legal care corespunde adevăratelor nevoi în materie de slujbe.

La nivel de UE trebuie introduse proceduri comune de admitere, având în vedere diversele efecte transfrontaliere ale politicilor de admitere diferențiate.

Politicile de admitere trebuie să fie juste, coerente, bazate pe criterii de obiectivitate. Aceste criterii trebuie să reflecte necesitatea economică a imigranților conform calificării lor, ca și a echilibrului dintre șederea temporară și cea permanentă.

Dacă UE vrea să atragă imigranți în condiții juste vor trebui lansate politici care să echilibreze nevoile noastre cu cele ale imigranților și cele ale țărilor de origine. Aceasta înseamnă introducerea unor politici de intrare și ieșire flexibile la nivel național bazate pe un nou concept care optimizează în loc să limiteze, mobilitatea imigranților.

Pentru a atrage imigranți foarte bine calificați vor trebui promovate politici de genul : “circulația creierelor” pentru ca imigranții foarte bine calificați să aibă șansa să lucreze în statele membre și să contribuie cu, cunoștințele lor la creșterea economiei europene pentru ca apoi să se întoarcă în țările de origine cu experiențe câștigate și un oarecare capital putându-se reîntoarce oricând în UE. Același concept se poate de asemenea extinde și pentru muncitorii slab calificați pentru ca resursele umane să circule.

Imigrarea creierelor minimizează riscul de “fuga /presiune asupra creierelor”, fenomen care a izbucnit în țările mai puțin dezvoltate, astfel este împiedicată pierderea acelor persoane calificate în favoarea țărilor mai bine dezvoltate.

Locul de muncă este o condiție cheie pentru imigrarea forței de muncă și pentru ca economia și societatea respectivă să fie un real succes.

Uniunea Europeană și statele membre trebuie să pună în aplicare politici care luptă împotriva discriminării pe motive etnice și să asigure o educație, de exemplu cursuri de cetățenie și limbă, pentru a ușura procesul integrării.

Imigranții legali care se stabilesc în țări membre ale UE trebuie integrați ca fiind cetățeni și europeni și trebuie să adere în totalitate la valorile democratice ale UE cu aceleași drepturi și obligații, inclusive dreptul de a participa la viața publică a țării gazdă.

Bibliografie :

1. Departamentul Economic al OCDE “*Female Labour Force Participation Past Trends and Main determinants in OECD countries*” mai 2004.
2. Octav Bibere “*Uniunea Europeană între real și virtual*” – Editura All, București, 1999
3. Miron, Dumitru, Gabriela Drăgan, Laura Păun, Mihaela Cibian, *Economia integrării europene*, Editura ASE, București, 2002.
4. www.europa.eu.int
5. www.ier.ro